

ριαζαν την παροιμία που λέει: «Ἡ καρκαῖα πήγε νὰ καμωθεῖ τὴν περπατησιὰ τῆς πέριξ καὶ ξέχασε καὶ τὴ δική της».

Ἄν σὰφτοὺς μέσα τύχει νᾶναι καὶ κανέναν ἡλικιωμένον, ποὺ θὰν τοῦ ταίριαζε ἔκφραση σεβαστότερη — μὰ νόημα τὸ ἴδιο, ποὺ νὰ τὸν γνωρίζουμε; Μάλιστα σήμερις ποὺ πολλοὶ γέροι βαμμένοι, νιοὶ νὰ φαίνονται πασιζοῦν, τί γέροι δὲν τοὺς ἀξίζει νάναι, καὶ ψευτόγεροι πολλοὶ νιοὶ προσπαθῶνε νὰ γίνουν, ὅπου τοὺς ἀρέζει, ποὺ νὰ βρεῖς τὸ γέρο νᾶν τοῦ συμπαθήσεις κ' ἓνα παραστράτημά του;

Ἄκρη δὲ βρίσκεις.

Μ. ΓΚΙΟΝΗΣ

ΤΙ ΘΑ ΠΗ ΜΑΛΛΙΑΡΟΣ.

Φίλε «Νουμά»,

Πρὶν ἀπὸ κάμποσα χρόνια εἶχε ἔρτει στίς Σαραντακκλησιές κάποιος κύριος ποὺ τὸν λέγανε «ὁ μαλλιαρός». Αὐτὸ δὲ δὲ μοῦ φάνηκε καθόλου παράξενο γιατί ὁ Κύριος αὐτὸς εἶχε πολὺ μακρὸν μαλλιά, σὰν ἓνα νεοφώτιστο παπά.

Ἰστερα ἀπὸ δυὸ τρεῖς μῆνες ἄκουσα πάλι γιὰ ἓναν ἄλλο κύριο νὰ τὸν λένε κι αὐτὸν, «ὁ μαλλιαρός».

Αὐτὴ τὴ φορά δὲν μπορούσε νὰ τὸ χωρέση ὁ νοῦς μου, γιατί ὁ δεύτερος μαλλιαρὸς εἶτανε φαλακρὸς καὶ τόσο μάλιστα ποὺ ἂν ἔδλεπες μονάχα τὴ φαλάκρα τοῦ ἀπὸ μακρὸν τὴν ἔπαιρνες γι' ἀνοιγμένο λουλούδι ὀρτένσιας.

Αὐτὸ ἔγινε αἰτία, ἂν καὶ μικρὴ στὰ χρόνια, νὰ μ' ἀγγίξῃ μὲ τὸ φτερό του τὸ μικρὸ τὸ ἀητουδάκι μας ποὺ τώρα μόλις ἄρχισε νὰ φτερουγίξῃ γιὰ νὰ θεριέψῃ μὲ τὸν καιρὸ — θέλω νὰ πῶ ἡ ἰδέα μας γιὰ τὴ γλώσσα.

Μὰ ποτέ μου δὲν μπορούσα νὰ φανταστῶ τὸ ἀκόλουθο ποὺ ἄκουσα προχτές.

Ἔττανε γιορτὴ καὶ ἡ μέρα ἂν δὲ θὰ τὴν ἔλεγε καλοκαιρινὴ δὲν εἶταν καὶ χινοπωριάτικη. Λίγο ὕστερα ἀπ'τὸ μεσημέρι βρέθηκα στὸ γειτόνικο μαζὺ μὲ κάποιες φιλενάδες μου. Ἀπ' τὰ παράθυρα ποὺ εἶχαν μείνει ἀνοιχτά γιὰ νὰ μπῇ ἡ μεσημεριάτικη ζέστη βλέπαμε τοὺς διαδότες ποὺ πηγαίνανε νὰ πάρουνε λιγάκι ἀέρα στὴν ἄκρη τῆς πολιτείας.

Τὴν ὥρα ποὺ ἡ γριὰ ἡ δούλα μᾶς ἔφερε τὸ γλυκὸ μὲ ἀπ' τίς φιλενάδες μας λέει:

— Ἐλάτε νὰ δεῖτε τὸ γείτονα μου τὸ μαλλιαρό, ποὺ σὰς ἔλεγα πρὶν ἀπὸ λίγο.

Ὅλες τρέξαμε στὰ παράθυρα. Ἡ γριὰ ἡ δούλα μὲ τὰ δύο τῆς μάτια ἐλάνοιχτα καὶ τὸ δίσκο στὰ χέρια μᾶς φωνάζει:

— Ντροπὴς, παιδιὰ μου, νὰ λέγῃ μὴ νέα σὰν καὶ σὰς γιὰ ἓνα νέο πῶς εἶναι μαλλιαρὸς. Τὸν εἶδες μαθὲς τὴν ὥρα ποὺ γενήθηκε, κορίτσι μου; Ἐγώ, μᾶς λέγει, τὸν καιρὸ ποὺ εἴμουν δούλα σ' αὐτοῦ τοῦ τὸ σπῖτι καὶ ἐπλυνὰ τὰ ροῦχα τοῦ ποτέ μου δὲν παρετήρησα τρεῖς στίς φανέλες του. Ἡ καημένη! ποὺ νὰ ξέρῃ τί θὰ πῇ μαλλιαρὸς, μὰ εἶχε δίκιο νὰ μὴν τὸ ξέρεῖ ἀφοῦ μήτε ὁ πάνσοφος γλωσσολόγος Μιστριώτης δὲν τὸ ξέρεῖ.

Σαραντακκλησιές

ΛΙΤΣΑ Κ

ΧΩΡΙΑΤΙΚΑ ΕΘΙΜΑ

ΤΟ ΝΥΧΤΕΡΙ

ὦ! πόση ὁμορφιά, πόση ποίηση, πόσες χάρες κλειοῦνται μεσ' τὴν ἀπλὴ ἀφτὴ λέξη! Σπιθοβολαίε στὸ τζάκι ἡ χόβολη καὶ ζέστη ἡδονικὴ σκορπιέται σ' ὅλη τὴ κάμαρα. Πάνου σὲ ψάθα κάθονται ὅσοι ἀποτελοῦνε τὸ νυχτέρι, ἀρσενικοὶ καὶ θηλυκοί. Ὁξω σφυρίζει ἄγρια ὁ βορᾶς, φυσάει δαιμονισμένα ἡ τρελλονοτιά, παλέδουε μὲ λύσσα τὰ στοιχεῖα, καὶ μέσθ' ὅμως βασιλέδουε τὸ γέλοιο κ' ἡ χαρά. Τὰ λαοπελέκητα ποιητικώτατα παραμύθια μὲ τίς πεντάμορφες καὶ τὰ βασιλόπουλα, τοὺς δράκους, τοὺς ἀράπηδες, τίς νεράϊδες, τίς μάγισσες, τίς στρίγλες καὶ ὅ,τι ἄλλο περικλείνει τὸ καλαντάρι τῶν παραμυθίων, πλεμένα γύρω σὲ ἱπποτικὴς ἀγάπες, ἔχουε τὴ δύναμη νὰ σβοῦνε κάθε πόνος τῆς καρδιάς, νὰ χύνουν μπάλσαμο παρηγορίας στὰ στήθια. Οἱ βρυκόλακοι, ποὺ οἱ γριὲς θυμοῦνται ἀκόμα τὰ κατρθώματά τους καὶ τὰ ξόρκια ποὺ τοὺς κάνανε οἱ παππάδες πάνου στοὺς τάφους τους, τὰ καλικαντζάρια ποὺ γυρνοῦνε τὰ δωδεκάμερα καὶ πειράζου τοὺς ἀθρώπους, οἱ ξωτικὲς ἀσπροφόρες ποὺ μοιρολογοῦνε τὰ παιδιὰ τους στίς βεματιές, τὰ στοιχειωμένα φίδια μὲ δύο κεφάλια καὶ μὲ κέρατα καὶ ὅλες οἱ παράδοσες ποὺ ἀποδείχνουν τὴν Ἑλληνικώτατη τῆς φυλῆς μας καταγωγὴ, στὸ νυχτέρι χρωστοῦνε πῶς πολὺ τὴν ὥς τὰ σήμερα ὑπαρξή τους. Ναί! εἶναι ἔθνικὸ μας ἔθιμο τὸ νυχτέρι: σὲ πόσα στήθια Ἑλληνικὰ δὲν ἔχουε ἀνάψει τὴ φλόγα τοῦ πατριωτισμοῦ, δὲν ἔχουε ξυπνήσει τὰ ἔθνικά μας ὄνειρα ὁ Μεγ' Ἀλέξανδρος κ' ὁ Κατσαντώνης τ' ἀγαπημένα τοῦ νυχτεριοῦ ἀναγνώσματα! Σὲ πόσες ἄδολες καρδιὲς δὲν ἔχουε ἀνάψει τὴν ἀγάπη τὴν ἀληθινὴ, τὴ Ρωμαίικη τὴν ἀγάπη καὶ τὴν παληκαριὰ οἱ μελιστάλλαχοι καὶ λεδέντικοι στίχοι τοῦ Ἐρωτόκριτου, τοῦ ἔθνικοῦ μας τραγουδιοῦ ποὺ θεωρεῖται ἀπαραίτητο σὲ κάθε νυχτέρι!

ὦ! εἶναι μαγεφτικώτατο θέαμα τὸ νυχτέρι. Νὰ βλέπῃς τίς γριὲς μὲ τὴ βόκα στὸ χέρι, τίς νεραϊ-

δόκορμες κοπέλες νὰ ἐτοιμάζουν μὲ προσοχή τὰ προικιά τους, τὰ κουτσουδέλια χαρωπὰ νὰ ρουκανίζουν τὴ μουστόπητα, τὰ ξερά σῦκα, τίς σταφίδες καὶ ἄλλα φρούτα ξερά συναγμένα τὸ καλοκαίρι, τοὺς ἄντρες νάχουνε μπροστά τους μιὰ κανάτα μοσκομυρισμένο κρασί, κι' ἀνάμεσα σὲ ὅλ' αὐτὰ νὰ βασιλέβει ἡ εὐλικρίνεια, ἡ ἀθωότη, ἡ ἀδολή χαρὰ ὦ! εἶναι καὶ ἐκταχτο πού μονάχα χέρι καλλιτέχνη μπορεῖ νὰ παραστήσῃ τὴν ὁμορφιά του.

— Ἐχεις περίσσα μάγια, νυχτέρι μου ἀγαπημένο, καὶ σὲ λυποῦμαι κατάκαρδα γιατί βλέπω πὼς κοντέθει νὰ σὲ σκρώσῃ καὶ σένα καθὼς τόσα καὶ τόσα ἔθνικά μας ἔθιμα τὸ καταραμένο ῥέμα τοῦ ψευτοπολιτισμοῦ, ἡ κάλλισ τοῦ πιθηκισμοῦ, ἡ φοδερὴ ἀφτὴ πληγὴ τῆς Ρωμιοσύνης.

Σάμο, 1911

ΧΩΡΙΑΤΗΣ

ΤΑ ΧΑΛΙΑ ΜΑΣ!

«*Ἡερὴ ἱστορία τῆς παλαιῆς δαυθήκης*».

Ἀφτὲς τίς λέξεις εἶδα στὸ τετράδιο ἑνὸς μαθητῆ — μακρυνοῦ μου συγγενῆ — τ' ὁμολογῶ ἂν καὶ μὲ ντροπὴ, γιατί τ' ὀρθογραφικὸ του ταλέντο δὲ μὲ τιμᾷ καθόλου — τῆς τρίτης τάξεως τοῦ δημοτικῆς σχολείου.

Ἰσως στὴν ὀρθογραφία νάσαι κι ὁ τελερταῖος μαθητὴς στὴν τάξη του, ἰσως καὶ «ἀπὸ φύση» καθὼς λένε, δὲν εἶναι ὀρθογράφος· μὰ πάλι, πού ἀκουστήκανε τέτοια λάθη ἀπὸ ἓνα παιδί πού πάει τρία χρόνια στὸ σχολεῖο;

Ἐτυχε κάποτε νὰ διαβάσω μιὰ κάρτα ποῦχε στείλει ἓνα κοριτσάκι, ὡς 7 χρόνων ἀπὸ μιὰ πόλη τῆς Γαλλίας — ἀπ' τὸ Belfort πιστεύω — σ' ἀδερφάκι τῆς στὴ Γενέθῃ. Μόλις δυὸ-τρία λάθη ἀσήμαντα σὲ καμιά δεκαρὶ ἀράδες. Κι ἔμωζ οἱ γονιοὶ του δὲν εἶτανε ψχαριστημένοι ἀπ' τὴ Mittis τους (ἔτσι τὴ λέγανε καὶ σὲ κάθιο περίστασι τῆς λέγανε: σ' ὅλα τὰ μαθήματα πᾶς καλὰ, στὴν ὀρθογραφία ὁμωὺς δὲν ἔχεις καλὸ βαθμό! Εἶχε 5, καὶ ἄριστα εἶναι τὸ 6, καθὼς σὲ μᾶς. Φαντάζομαι ἂν ὁ μικρὸς Γραικὸς πῆγαινε σὲ κᾶνα Ἑλλετικὸ σχολεῖο, ὠρισμένως στὴν ὀρθογραφία θάχε τουλάχιστο — 6!

Δὲ θέλω νὰ μιλήσω ἐδῶ πέρα γιὰ τὸ Ζήτημά μας. Οὔτε ὀρεξὴ ἔχω μὰ οὔτε καὶ δουλειά μου εἶναι. Ἄλλοι, πολὺ καλλίτεροί μου, μιλήσανε, φωνάξαν, χαλάσανε τὰ σκότια τους, βγάλανε τὰ πλεμόνια τους, φτύσανε αἷμα, γιὰ τὰ σχολειά μας, γιὰ τὸ σοδαρώτερο ἰσως ζήτημα πού τρώει σήμερα τὸ δόλιε μας τόπο, τὴν κακόμοιρή μας τὴν Ἑλλάδα, σχετίζοντάς το μὲ τὴν ἔθνική μας γλώσσα, τὴ δημοτική. Μὰ στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα κτλ.

Δὲν παίρνουν οἱ «ἄρμόδιοι» ἀπὸ τέτοια. Προτιμοῦν ἀπ' τὴν Ἀλήθεια, ἀπ' τὸ Φῶς, τὸ χτικιὸ πού τρώει τὰ σχολειά μας. Προτιμοῦνε νὰ βλέπουνε μα-

θητὲς γυμνασίων νὰ μὴ ξέρουν ν' ἀρθρώσουν δυὸ λέξεις καὶ νὰ γράφουν ἄλλες τόσες καὶ μαθητὲς δημοτικῆς σὲ 5 λέξεις νὰ κάμνουν 15 λάθη!

Δὲ θέλουν νὰ καταλάβουν τὴν Ἀλήθεια, τὴ μεγάλη Ἀλήθεια, τὴ μοναδική. Ἄς κλαῖνε — γιατί πρέπει νὰ τὰ κλαῖνε ἂν ἔχουν λίγο φιλότιμο — τὰ χάλια τους!

ΚΑΠΟΙΟΣ

ΣΤΟΥ "ΝΟΥΜΑ,,

ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4

πουλιοῦνται τὰκόλουθα βιβλία πρὸς ΜΙΑ δραχμὴ τὸ

ἑξὸν ἀπὸ ὅσα εἶναι σημειωμένα μὲ ἄλλες τιμές

Γ. Ν. ΑΒΑΖΟΥ, «*Ἡ Ματιά*». — «*Ἀγκάθια καὶ Τριβόλοι*» (δηγήματα). — ΧΑΡ. ΑΝΤΡΕΑΔΗ, «*Ὁ Μέγ' Ἀλέξανδρος*». — ΒΑΡΛΕΝΤΗ, «*Δόξα καὶ Ζωή*». — ΗΛΙΑ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝ, «*Δάφνης καὶ Χλόη*» τοῦ Λόγγου. (μετάφρ.), — «*Τίμωνα ὁ Μισάνθρωπος*» τοῦ Λουκιανοῦ (μετάφρ. λ. 50), — «*Ὁ Προσκυνητὴς*». — ΡΗΓΑ ΓΚΟΛΦΗ, «*Τὰ Τραγούδια τοῦ Ἀπρίλη*» (δρ. 2). — Π. Σ. ΔΕΛΤΑ «*Στοχασμοὶ περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν μας*» (λ. 50). — «*Γιὰ τὴν Πατρίδα* — «*Ἡ καρδιά τῆς Βασιλοπούλας*» (δρ. 3.50). — «*Παρμύθι διχῶς ὄνομα*» (δρ. 3.50). — «*Τὴν καιρὸ τοῦ Βουλγαροκτόνου*» (τόμοι 2, 3, 4.50). — ΕΙΡΗΝΗΣ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ, «*Ἀπὸ τὸν Κόσμο τοῦ Σαλονίου*». — ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΙΩΤΗ «*Φυλλάδες τοῦ Γεροδήμου*». — ΓΙΑΝΝΗ Κ. ΖΕΡΒΟΥ, «*Νησιώτικα Τραγούδια*». — Κ. ΘΕΟΤΟΚΗ, «*Τὰ Γεωργικά τοῦ Βεργίλιου*» (λ. 50). — «*Σακούντα*» τοῦ Καλλιμάχα (δρ. 1). — ΙΔΑ, «*Σαμοθράκη*» (δρ. 2). — Θ. ΚΑΤΡΑΠΑΝΗ, «*Τὰ Τραγούδια τοῦ Στρατιώτη*» (λ. 10). — ΑΝΤΩΝΗ Κ. ΔΕΚΟΠΟΥΛΟΥ, «*Τὸ Βιολί*». — ΑΛΕΞ. ΜΑΡΠΟΥΤΖΟΓΛΟΥ, «*De Profundis*» τοῦ O. Wilde (δρ. 2). — ΚΩΣΤΑ ΠΑΡΟΡΙΤΗ «*Δηγ. τοῦ Δειλινῶ*» (δρ. 2). — «*Οἱ νεκροὶ τῆς ζωῆς*» (δρ. 2). — «*Στὸ Ἀλμπουρο*» (δρ. 2). — ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗ, «*Ὁ ἔμπορος τῆς Βενετίας*» (Β' ἐκδοσὴ). — ΑΛΕΞΑΝΤΡΑΣ ΠΑΠΑΜΟΣΚΟΥ, «*Ἀθρόπινος Μηχανισμός*». — ΣΤΕΦ. ΡΑΜΑ, «*Τὰ Παλιὰ καὶ τὰ Καινούργια*». — ΖΗΣΙΜΟΥ ΣΙΑΕΡΗ, «*Ὁ Αἶας*» τοῦ Σοφοκλῆ (μετάφρ.). — ΗΛΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ, «*Πλουτάρχου: Περὶ Παίδων Ἀγωγῆς*» (μετάφρ.). — ΓΙΑΝΝΗ ΣΤΕΦΑΝΗ, «*Μπουμπουκία*». — Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ (δράματα): «*Ζωντανὸ καὶ Πέθανμένος*», — «*Ὁ Ἀσωτος*», — «*Οἱ Ἀλυσίδες*» (δρ. 2). — ΜΕΝΟΥ ΦΙΛΗΝΤΑ «*Ἀπὸ τοὺς θρόλους τῶν Αἰώνων*», — «*Γραμματικὴ τῆς Ρωμαϊκῆς Γλώσσας*» (Α' ἐκδοσὴ καὶ Β' ἐκδοσὴ, τόμοι 2 (δρ. 5). — Ζ. ΦΥΤΙΑΝ, (δράματα): «*Τὸ Ἐκθετο*», — «*Διχῶς Ἀκρογιάλι*», — «*Χτισμένο στὸν Ἄμμο*». — ΦΩΤΗ Δ. ΦΩΤΙΑΔΗ, «*Τὸ Γλωσσικὸ Ζήτημα*». — ΣΤ. ἡ «*Φοιτητικὴ Συντροφία*» (λ. 50). — ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ, «*Μελάχρα*». —

Γιὰ τὸ ἑξωτερικόν, λ. 25 παραπάνου ὁ κάθε τόμος.

ΤΟΜΟΙ περασμένοι τοῦ «*ΝΟΥΜΑ*» (ἑξὸν ἀπὸ τὸν πρῶτον) ποὺ δὲν ὑπάρχει κανένα του ἀντίτυπο) πουλιοῦνται ῥω 10,50 ὁ ἓνας γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ φρ.χρ. 12.50 γιὰ τὸ ἑξωτερικόν.